

O nouă disciplină de studii la UTM – „Teoria și practica integrării europene”

Inițiativa rectorului UTM, acad. Ion Bostan, de a pune pe ordinea de zi a ședinței Senatului UTM din 28 ianuarie 2014 tema integrării europene ca linie de educație în procesul didactico-științific la cele 10 facultăți ale UTM, a fost preluată în dezbateri ample și multidimensionale, care au culminat cu formularea unor pași concreți în realizarea acesteia.

- Universitarii și cei peste 100 de mii de actuali studenți din universitățile de la noi ar trebui să devină promotori activi ai ideii europene în satele și orașele din republică. Această misiune poate fi realizată doar în cazul în care fiecare cadru didactic universitar va conștientiza cât de mare și cât de important la momentul actual este rolul său personal în educația tinerei generații, având ca manual de referință Acordul de Asociere a RM la UE. Trebuie să studiem detaliat acest Acord, găsind în el esența pentru fiecare disciplină de studiu predată în universități. Astfel vom lăsa mai puțin teren pentru speculațiile iresponsabile ale unor aventurieri și demagogi, a concluzionat rectorul UTM, acad. Ion Bostan.

Senatorii UTM au consimțit instituirea unei discipline noi în cadrul Catedrei de Științe Socioumane, conduse de conf. univ., dr. Mihai Braga. Disciplina se numește „**Teoria și practica integrării europene**” și va fi predată la anii de studii I și II la toate facultățile.

Pentru a susține implementarea

predării disciplinei în cauză, Senatul UTM a aprobat alocarea sumei de 78 de mii de lei din contul special al universității pentru plata salariilor profesorilor antrenanți în predarea modulelor disciplinei date.

Totodată, Senatul a cerut conducerii Facultății de Inginerie Economică și Business să planifice diversificarea tematicii materiei disciplinelor economice, utilizând conținutul prevederilor Acordului de asociere a RM la UE (responsabili: conf. univ., dr. Vasile Mămăligă, decanul facultății, și conf. univ., dr. Veaceslav Bărdan, șeful Catedrei teoriei economice și marketing).

Actualmente la FIEB se predă cursul „**Integrarea economică și economie europeană**”. Acum acestui curs i se vor conferi valențe educative noi, care vor aduce argumente în plus la formarea convingerilor studenților că economia integraționistă europeană atinge azi culmile socio-economice mondiale care induce confortul de viață al cetățenilor.

Catedra științe socioumane a elaborat un plan de activități dedicate procesului de asociere a RM la UE. Prima acțiune planificată prevede predarea la toate turele în cadrul cursurilor de *Filosofie și Etică profesională* a prelegerii „**UE – pro-**

iect provocator al contemporanității”. În fiecare grupă academică va fi organizat și un seminar pe aceeași temă. Cursurile respective vor finaliza, la a. IU, cu o conferință având genericul: „**Procesul de asociere a RM la UE**”. O conferință pe aceeași temă, pentru studenții de la toți anii de studii, va fi organizată în aprilie-mai 2014, fiind dedicată Zilei Europei marcată pe 8 mai.

Pentru ca studenții și profesorii să poată consulta permanent materia privind integrarea europeană, Catedra științe socioumane va elabora o broșură cu genericul „**UE – proiect provocator al contemporanității**”.

În colaborare cu reprezentanții ai Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al RM, pentru cadrele didactice de la cele peste 60 de catedre ale UTM vor fi organizate seminare tematice în baza conținutului Acordului de asociere a RM la UE. Seminare permanente vor fi organizate și pentru îndrumătorii (cadre didactice) și monitorii (studenți) grupelor academice.

Cu aportul comun al Catedrei științe socioumane și al FIEB, pentru corpul profesoral al UTM se va organiza seminarul metodologic „**Problemele asocierii RM la UE**”.

(continuare în pag. 2)

Din ce module se va constitui disciplina „Teoria și practica integrării europene”?

(Continuare din pag. 1)

Modulul 1: „Filosofia unificării europene”

Însușirea temei va oferi studentului cunoștințe în: diversitatea abordărilor istorice al unificării europene; conceptul și ideea de „Europa”, „Spațiu european”, „Construcție europeană”; aspectele practice ale unificării economice, politice, culturale, spirituale. Cunoștințele propriu-zise, însă, nu ating scopul final. Studentul trebuie să știe să aplice aceste cunoștințe, să aprecieze avantajele și eventualele riscuri, inclusiv aderarea în perspectivă a RM la UE.

Prelegerea pentru modulul dat se orientează spre: 1) Conceptul de unificare europeană; unificarea europeană ca proces și fenomen politic; logica procesului de unificare (argumentele, formele, principiile, legitățile, istoria și modalitățile unificării); evoluția ideii de unificare europeană; 2) Conceptul de „Europa”, „Spațiu european”, „Construcție europeană”: conotații și interpretări ale noțiunii „Europa”; conotații mitologice, astronomice, geografice; interpretările istorice; apartenența și identitatea europeană; identitatea și specificul cultural european; 3) Problemele, pericolele și riscurile proiectului european (problemele identității europene, unificarea europeană și problemele

naționalismului, Europa unificată: federație sau confederație; rezistențele și dilemele unificării europene legate de extindere și noua vecinătate etc.).

Modulul 2: „Premisele și evoluția integrării europene”

Studentii vor obține cunoștințe privind cauzele care au determinat începutul procesului de integrare europeană; necesitatea adoptării Constituției UE; cele mai importante evenimente ce au cauzat demararea procesului de integrare europeană și au contribuit la dezvoltarea ei; cele mai importante Tratat europene ce au stat la baza formării UE. Cunoștințele acumulate vor ajuta studenții să analizeze starea actuală a procesului de integrare europeană; să evalueze schimbările produse în timp și spațiu în cadrul acestei organizații; să determine locul RM în contextul geopolitic european. Predarea modulului se va orienta spre: 1) Etapele formării UE de la idee la realizarea practică; membrii comunității europene; necesitatea unificării europene din perspectiva economică și politică – Planul Marshall privind refacerea Europei de Vest după cel de-al Doilea Război Mondial; cauzele care au determinat începutul procesului de integrare europeană; cei 6 fondatori ai comunității europene; etapele extinderii UE în

Europa Centrală și de Est; 2) Mecanismele de constituire a UE (Tratatul de la Paris, Roma, Maastricht, Amsterdam, Nice, Declarația de la Berlin-2007); 3) Membrii UE în căutarea documentului politic de bază al integrării UE – Constituția europeană versus Tratat instituțional (cauzele care au determinat necesitatea adoptării Constituției europene; dezbaterile care au precedat adoptarea acesteia; conținutul Constituției europene etc.).

Modulul 3: „Principalele instituții ale UE”

Aici studenții vor cunoaște: activitatea celor mai importante instituții din cadrul UE; complexitatea proceselor decizionale și de colaborare a instituțiilor europene. Pe baza acestor cunoștințe ei vor putea să analizeze cadrul instituțional și procesul decizional al UE; să identifice cele mai importante schimbări în sistemul instituțional al UE. Orientările în predarea modulului: 1) Cadrul instituțional și procesul decizional al UE; 2) Parlamentul European (funcțiile, legislația și bugetul, modalitatea de desemnare a parlamentarilor europeni, grupurile politice și partidele naționale, structura și componența); 3) Comisia Europeană (funcțiile, colegiul comisarilor europeni, structura ierarhică și mecanismele de adoptare a deciziilor etc.); 4)

Consiliul european (componența, rolul, procedura realizării președinției etc.); 5) Consiliul UE (componența și rolul, locul și timpul întrunirilor, rolul de gardian al tratatelor etc.); 6) Curtea Europeană de Justiție. Tribunalul Primei Instanțe (legislația UE, prerogativele Curții, necesitatea instituirii Tribunalului Primei Instanțe etc.); 7) Instituțiile economice, monetare și organismele societății civile ale UE (funcțiile și responsabilitățile Băncii Europene de Investiții, Banca Centrală Europeană etc.).

Modulul 4: „Politicile publice în comunitatea europeană”

Modulul prevede ca studentul să cunoască: evoluția și complexitatea politicilor publice europene; efectele economice, sociale și culturale realizate prin crearea Pieței Europene Unice, PAC, PESC, PAJ. Pe baza acestor cunoștințe studenții vor putea să distingă pilonii de bază ai politicii comunitare europene; să determine amploarea integrării europene, identificând riscurile și provocările. Orientările în predarea modulului: 1) Politici economice ale UE (monetară și financiară, PAC, industrială, energetică, de transport, concurențială); 2) Politici sociale (etno-națională, ecologică și de mediu, politica culturală și de formare a cadrelor, Carta socială a drepturilor omului etc.); 3) Politică

externă și de securitate comună (UE-SUA, UE-NATO, UE-Rusia).

Modulul 5: „RM și integrarea europeană”

Studentii vor obține cunoștințe privind specificul relațiilor dintre RM și UE, reieșind din situația geopolitică; pașii reali întreprinși de societatea politică și civilă din RM pentru sporirea gradului de credibilitate ale intențiilor declarative și realizărilor concrete; implementarea programelor europene în RM. Studenții vor aplica cunoștințele obținute în: determinarea modalităților și mecanismelor de integrare a RM în cadrul UE; formarea poziției corecte în ceea ce privește situația reală a RM, perspectivele și necesitatea integrării în UE etc. Modulul are 3 orientări conținutuale: 1) RM – stat european: situare, probleme, perspective; 2) Calea RM spre UE: declarații, politică, angajamente; 3) RM în cadrul programelor europene (APCE, TACIS, Pactul de Stabilitate pentru Europa de Sud-Est, Planul de Acțiuni RM-UE).

La finalul fiecărui modul studenții vor susține câte un seminar pe temele respective.

Educația tineretului studios orientată spre integrarea europeană trebuie conștientizată ca o comandă socială benefică în gradul cel mai înalt pentru societatea noastră în tranziție, cu toată problematica ei.